

Електронний додаток до матеріалів
Міжнародної наукової конференції

**«КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ
ТА ІННОВАЦІЇ:
ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ПРАКТИКИ»**

присвячена видатному вченому-економісту О. Г. Ліберману

Тези доповідей

17 – 18 листопада 2016 року

м. Харків

**Харків
2016**

Рекомендовано на засіданні вченої ради Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (протокол № 3 від 31.10.2016 р.), вченої ради Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України (протокол № 10 від 21.10.2016 р.)

Рецензенти: **Бубенко Павло Трохимович** – д. е. н., проф., директор Північно-Східного наукового центру НАН і МОН України;
Криворучко Оксана Миколаївна – д. е. н., проф., завідувач кафедри менеджменту Харківського національного автомобільно-дорожнього університету;
Райко Діана Валеріївна – д. е. н., проф., професор кафедри економічної кібернетики та маркетингового менеджменту Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки та практики. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції 17 – 18 листопада 2016 р. – Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2016. Укр. мова, рос. мова, англ. мова

У виданні наведені результати наукових досліджень учасників, проведених в рамках одинадцяті міжнародної науково-практичної конференції «Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки і практики», присвяченої видатному вченому-економісту О. Г. Ліберману». Розглянуті питання теоретичних і прикладних засад формування та розвитку конкурентоспроможності та активізації інноваційних процесів економіки України в контексті міжнародної інтеграції. Невід'ємною частиною цього видання є збірка тез доповідей учасників конференції на електронному носії.

Видання містить корисну інформацію для подальших наукових досліджень, практичні рекомендації з удосконалення бізнесу та шляхи вирішення актуальних проблем інноваційного розвитку економіки. Рекомендовано фахівцям різних галузей економіки, державним службовцям, представникам бізнесу, наукових, освітніх і громадських організацій, науковцям, аспірантам та студентам економічних спеціальностей.

ЗМІСТ

Секція 1. Стратегічне управління конкурентоспроможністю та впровадженням інновацій

<i>Авраменко О. В.</i> Особливості транспортно-експедиційного обслуговування	106
<i>Белосвіт О. В., лаврова є. С.</i> Особливості пільгового оподаткування сільськогосподарських товаровиробників	110
<i>Веретенникова Г. Б.</i> Методичні рекомендації з вибору заходів підвищення конкурентоспроможності підприємства в умовах інноваційної діяльності	113
<i>Верещакіна Г. В.</i> Управління інноваційними ризиками: поняття, функції, методи нейтралізації	118
<i>Герашченко І. М.</i> Кластеризація регіонів України за особливостями функціонування ринку праці	122
<i>Дейнеко є. В.</i> Впровадження державного внутрішнього фінансового контролю в Україні	125
<i>Демченко Г. В.</i> Загальні аспекти вибору показників аналізу інноваційної активності промислових підприємств	129
<i>Дікань л. В., Чеботарь Ю. Г.</i> Внутрішній фінансовий контроль в умовах реформування державного фінансового контролю України: недоліки та шляхи вирішення	133
<i>Дікань л. В., шевченко І. О.</i> Методичний підхід до оцінки якості державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм	137
<i>Діоба А. В.</i> Зелені інновації як основа забезпечення конкурентоспроможності	142
<i>Долгова А. В.</i> Інноваційне управління підприємством	147
<i>Доуртмес П. О.</i> Підвищення ефективності державного регулювання інвестиційної діяльності	150
<i>Захаров В. А.</i> Операційний менеджмент на іноземних промислових підприємствах	154

	<i>Зеленський М. В.</i> Внутрішній аудит в логістиці як спосіб оптимізації фінансового стану компанії в умовах економічної нестабільності	157
	<i>Илясов В. С.</i> Нематериальная мотивация работников предприятия: зарубежный опыт	160
	<i>Итолітова І. Я.</i> Підвищення конкурентоспроможності шляхом запровадження політики енергозбереження на підприємстві	164
	<i>Калінкін Д. В.</i> Внутрішній аудит бюджетних установ як інноваційний механізм розвитку державного фінансового контролю	168
	<i>Капустник С. К.</i> Теоретичні аспекти розвитку ризик-менеджменту в системі стратегічного управління підприємством	172
	<i>Колодізева С. О.</i> Позичування факторингу як інноваційної послуги вітчизняного ринку фінансових послуг	175
	<i>Колодізева Т. О.</i> Організаційне забезпечення інформаційної безпеки логістичних систем	179
	<i>Кривоцова Т. О.</i> Проблеми та перспективи розвитку внутрішнього аудиту в органах державного сектора як інноваційного механізму реформування системи державного внутрішнього фінансового контролю в Україні	183
100	<i>Мажник л. О.</i> Конфлікти як інноваційні бізнес-можливості підприємств	187
	<i>Новікова Т. В., Мельникова К. В.</i> Показники моніторингу стану фінансових потоків в логістичних системах	190
	<i>Омеланко Н. Н.</i> Стимулирование роста производительности труда	193
	<i>Письмак В. О.</i> Інтегрована логістика як засіб підвищення конкурентоздатності підприємства	197

<i>Плеханова Т. є.</i> Стратегічне планування інноваційного розвитку підприємства	200
<i>Поклонська л. С.</i> Залежність обсягу реалізованої промислової і машинобудівної продукції від рекламних заходів	203
<i>Полякова Я. О.</i> Логіко-семантична основа конкурентних переваг підприємства	208
<i>Попов О. С., Рєтка Т. є.</i> Економічна діяльність підприємства: діагностика матеріально-технічного забезпечення	212
<i>Разінкова В. П., Лук'янець С. П.</i> Стратегічний менеджмент інноваціями на підприємствах	216
<i>Салашенко Т. І.</i> Шляхи забезпечення газової незалежності України: середньострокові пріоритети інноваційної діяльності	219
<i>Севостьянова Г. С.</i> Іноваційний підхід в публічних закупівлях	225
<i>Селєзньова Г. О.</i> Джерела та чинники формування конкурентних переваг підприємства	229
<i>Сиваш Ю. М., Господинюк К. є.</i> Формування креативного потенціалу команди проекту	233
<i>Сисоєв В. В.</i> Застосування рефлексивних моделей при виборі постачальника	237
<i>Сігаєва Т. є., Чекунова С. О.</i> Іноваційні підходи моніторингу результативності використання засобів масової інформації в рекламній діяльності підприємства	242
<i>Тищенко В. Ф., Іванова О. Ю.</i> Регулювання інноваційної складової економіки знань: регіональний аспект	246
<i>Томах В. В.</i> Технологічний аудит як складова управління інноваційно-інвестиційною діяльністю підприємства	250
<i>Тонєва К. В.</i> Багатовимірне шкалювання в стратегічному аналізі	254

<i>Тур І. Ю.</i> Вплив інтелектуальної міграції молоді на конкурентоспроможність держави	258
<i>Хандамірян А. Г.</i> Напрями удосконалення фінансового забезпечення інноваційної діяльності підприємств	262
<i>Хоєрат О. І.</i> Аналіз стану та розвитку конкурентоспроможності підприємств цукрової промисловості України	266
<i>Хоєрат О. М.</i> Особливості впровадження інновацій на підприємствах цукрової промисловості	271
<i>Чечетова-Терашівлі Т. М., Удовенко А. О.</i> Державна політика дерегулювання економіки: пріоритети та критерії ефективності	275
<i>Чумак л.</i> Сутність кадрової безпеки підприємства	279
<i>Ястремська О. М.</i> Стратегії комунікацій суб'єктів господарювання в процесі інвестування інновацій	283

Секція 2. Міжнародна конкуренція
та конкурентоспроможність

<i>Астахова І. э.</i> Маркетинговий підхід в формуванні конкурентних переваг підприємства	287
<i>Бестужєва С. В.</i> Проблеми державної підтримки розвитку експортної сфери України	291
<i>Бондаренко л. М., Карась М. Р.</i> Особливості конкурентоспроможності фармацевтичної галузі України у розрізі експортного потенціалу	295
<i>Віннікова В. В., Віннікова В. А.</i> Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємств сфери послуг	299
<i>Возненко Н. І.</i> Оцінка витрат на функціонування логістичної системи підприємства – суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності	303

<i>Воїнова Т. С., Мултанівська Т. В.</i> Забезпечення конкурентоспроможності аудиторської фірми на вітчизняному ринку аудиторських послуг	307
<i>Громенкова С. В.</i> Обеспечение конкурентоспособности национальной экономики: опыт Польши	311
<i>Гуржій Н. Г.</i> Логістика як фактор забезпечення конкурентних переваг підприємства на міжнародному ринку	315
<i>Dzenis O. O., balytska k. E.</i> Investment attractiveness as a basis of company international competitiveness	320
<i>Dzenis O. O., voronovych k. o.</i> Те «blue ocean» concept: innovations against competition	323
<i>Доброскок Ю. Б.</i> Впровадження та розвиток державної інноваційної політики як фактор підвищення міжнародної конкурентоспроможності	327
<i>Іванієнко К. В.</i> Моніторинг стратегічної ситуації розвитку експортного потенціалу промислового підприємства	330
<i>Котлиш О. М.</i> Теоретичні аспекти ефективності зовнішньоекономічної діяльності: понятійно-категоріальний апарат	334
<i>Кочетигова Т. В.</i> Тенденції процесів злиттів і поглинань компаній в економіках країн світу	341
<i>Литов В. В.</i> Глобальна конкуренція як елемент господарювання	345
<i>Мельник А. О.</i> Розвиток регулювання трансфертного ціноутворення в Україні	350
<i>Мельникова К. В.</i> Напрямки розвитку інноваційної політики в регіонах	354
<i>Мерхо О.</i> Аксіологічний аспект формування конкурентоспроможності	357

	<i>Піддубний І. О., Піддубна Л. І.</i> Методологічні аспекти організаційного проектування системи управління конкурентоспроможністю	361
	<i>Резнікова Т. О.</i> Формування конкурентних переваг з управління валютними ризиками в міжнародному бізнесі	365
	<i>Руденко Г. Р.</i> Підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств через підвищення ефективності здійснення їх логістичних процесів	370
	<i>Салащенко Т. І., Штілевський О. В.</i> Стратегічні орієнтири зміцнення енергетичної безпеки України в газовій сфері	374
	<i>Святуха І. А.</i> Конкурентоспроможність біотехнологічної галузі України	379
	<i>Серпухов М. Ю.</i> Класифікація торговельних війн у світовому господарстві	383
	<i>Шевченко І. В.</i> Ребрендинг як елемент маркетингової стратегії на підприємстві	387
	<i>Шестакова О. А., Баранник В. О.</i> Аналіз методик оцінки експортного потенціалу підприємства	390
	<i>Шестакова О. А., Більченко К. О.</i> Класифікація конкурентних стратегій підприємства	394
104	<i>Шестакова О. А., Єрмолаєва І. Д.</i> Питання законодавчого забезпечення розвитку експортного потенціалу підприємств машинобудівного комплексу України	398
	<i>Шестакова О. А., Попова І. К.</i> Вибір нового ринку збуту та його вплив на зовнішньоекономічну діяльність підприємства	402
	<i>Shestakova O. A., Tymchenko A. I.</i> The essence of economic category «export potential»	406

Италь Т. В., Козуб В. О. Особливості розвитку міжнародної конкуренції в умовах глобалізації 411

Секція 3. Проблеми розвитку національної інноваційної системи та інноваційної діяльності підприємства

Віннікова О. С., Щербуняєв М. П. Податкове стимулювання розвитку малого бізнесу як спосіб активізації інноваційної діяльності в Україні 415

Кожушко О. В. Місце безпеки інтелектуальної власності в економічній безпеці підприємства 419

Полякова О. Ю., Шликова В. О. Україна – єС: фінансування науки 422

Понікаров В. Д., Федорищева О. А. Охорона прав інтелектуальної власності: роль та значення в умовах сьогодення 425

Птаценко О. В. Маркетингово-логістична підтримка інноваційного розвитку бізнес-діяльності 429

Хаустова В. є., Олійник А. Д. Напрями реструктуризації промисловості України з урахуванням розвитку сучасних інноваційних технологій 432

Ялдин І. В., Колбасін є. С. Стратегічні пріоритети використання композитних матеріалів в промисловості 436

Секція 2
МІЖНАРОДНА КОНКУРЕНЦІЯ
ТА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ

прОблеМи державної підтримки розвитку експортної сфери України

бестужева Світлана Василівна – кандидат економічних наук,
доцент кафедри міжнародної економіки та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності,
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
e-mail: s-bestugeva@mail.ru

Формування в Україні високорозвиненої зовнішньоекономічної сфери і забезпечення на цій основі додаткових ресурсів для економічного зростання та ефективної інтеграції її економіки у світове господарство підвищують актуальність вирішення питань, пов'язаних з регулюванням міжнародної економічної діяльності. Саме від цілей, методів і інструментів державного регулювання залежить ефективність міжнародного економічно співробітництва. В той же час рівень і характер розвитку міжнародної економічної діяльності країни вирішальною мірою впливає на державний регулятивний механізм та обумовлює необхідність його адаптації до умов світового господарства.

В умовах глобалізації світової економіки різко зростає участь держави у підтримці експортних зусиль і підвищенні конкурентоспроможності вітчизняних підприємств шляхом: розвитку й створення необхідної для цього інфраструктури; упровадження стимулюючої податкової системи; розробки і реалізації різноманітних варіантів промислової і/чи структурної політики; стрімкого упровадження державних норм і стандартів щодо технологічних, екологічних, санітарних та інших характеристик виробів [1].

Одним із найбільш дієвих методів державної підтримки експортної сфери розвинених країн на теперішній час є фінансування та страхування експортних операцій національних суб'єктів господарювання через експортно-кредитні агентства – банки, страхові агентства або департаменти міністерств, для ефективного функціонування яких розробляється відповідне правове забезпечення [4].

Діяльність експортно-кредитних агентства здійснюється відповідно до міжнародних правил і принципів, які закріплені Консенсусом (рекомендації щодо надання та страхування експортних кредитів, що офіційно підтримуються державою) країн-членів Організації Економічного Співробітництва та Розвитку (ОЕСР) та договорами порозуміння Бернського Союзу. Ці правила є офіційно визнаними Світовою Організацією Торгівлі (СОТ) правилами державної підтримки кредитування і страхування експорту на основі залучення бюджетних коштів.

Слід зазначити, що ці агентства існують і ефективно працюють в більш ніж 70 країнах світу, у тому числі і країнах Східної Європи, Прибалтики, переважній більшості країн СНД. Україна залишається однією з країн у Східній Європі, в якій відсутні належні механізми державної підтримки страхування та фінансування експорту. При цьому вітчизняні підприємства-експортери разом із щорічним збільшенням виробництва експортоорієнтованої продукції все більше стикаються зі складністю і нерівноправністю у конкурентній боротьбі на міжнародних ринках товарів та послуг.

В Україні 17 травня 2012 року Верховною Радою України було прийнято Закон України «Про державну фінансову підтримку експортної діяльності», в якому визначались засади державної фінансової підтримки експортної діяльності, але Президент України цей законодавчий акт не підписав. У 2016 році українським урядом вдруге ініціювалось питання про створення Державного експортно-кредитного агентства у 2017 році за наявності фінансування з Державного бюджету у розмірі 200–300 млн грн. Отже, проблема державної підтримки українських експортерів протягом тривалого часу є невирішеною.

У розвинених країнах експортно-кредитні агентства здійснюють свою діяльність за такими напрямками:

- 1) кредитування вітчизняного банку для фінансування цільового контракту вітчизняного експортера;
- 2) пряме кредитування експортера під гарантії вітчизняного банку, що значно спрощує зовнішньоторговельні відносини як для експортера, так і для імпортера.

Світовий досвід дозволяє виокремити як переваги функціонування експортно-кредитних агентств:

- Λ низькі відсоткові ставки за кредитами порівняно зі ставками комерційних банків;
- Λ надання імпортерам можливості обійти обмеження, які існують на національних ринках приватного кредитування і фінансування;
- Λ забезпечення ефективного кругообігу коштів експортерів при виникненні складнощів з оплатою експорту імпортером;
- Λ фінансування експортних операцій без обмежень їх видів, рівня ризику та обсягів;
- Λ зниження валютних, кредитних ризиків при здійсненні експортних операцій;
- Λ зниження ризиків втрати репутації на закордонних цільових ринках [2].

Як основні цілі експортно-кредитних агентств автор пропонує розглядати такі:

- 1) забезпечення стабільності експорту у формі товарного кредитування, перш за все високотехнологічних товарів, українських виробників на основі захисту українських експортерів від ризику неплатежів, а також покращення доступу до обігового капіталу та здешевлення кредитних ресурсів;
- 2) забезпечення стабільності банківської системи України шляхом захисту українських банків від ризику фінансових втрат;
- 3) підвищення конкурентоспроможності українських товарів на світових ринках;
- 4) використання механізму забезпечення державної підтримки експорту при одночасному захисті гарантійних коштів Державного бюджету;
- 5) впровадження сучасних фінансово-кредитних технологій у зовнішній торгівлі та механізмів державної підтримки експорту [2].

Отже, створення експортно-кредитних агентств як суб'єктів державного стимулювання експорту вітчизняних підприємств забезпечить дов-

гострокові соціально-економічні ефекти, проявом яких є підвищення рівня міжнародної конкурентоспроможності підприємств України на закордонних ринках, можливість розширення та модернізації виробництва, впровадження нових технологій, нарощування обсягів залучення іноземних інвестування, підвищення рівня добробуту в країні.

література

1. Бестужева С. В. Особливості сучасного розвитку експортної сфери України / С. В. Бестужева // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми економіки: нові ринки та нові напрямки розвитку» 6–7 лютого 2015р. м. Дніпропетровськ. – Дніпропетровськ : НО «Перспектива», 2015. – С. 59–63.
2. Іванова І. М. Експортно-кредитні агентства в системі державної фінансової підтримки експорту / І. М. Іванова // Фінанси України. – 2014. – № 3. – С. 51–60.
3. Мовчан В. Політика сприяння експорту в Україні після адміністративної реформи / В. Мовчан. – К. : ПРООН, 2012. – 43 с.
4. «Щодо окремих питань державної фінансової підтримки експортної діяльності в Україні». Аналітична записка Національного інституту стратегічних досліджень. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua/articles/1187/>

